

bin_ni

Gedragkennis in de praktijk

tools & letter trials

Babs Westenbergh & Kaj Bots

7 tools voor gedragkennis

Beleidsontwikkeling en -uitvoering		Gebuikt voor	Opbrengst	Werkvorm	Meer weten?
 1	DOE-MEE tool Doorgronden, Ontwerpen, Experimenteren, Monitoren En Evalueren	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse • Ontwikkelen interventies • Evalueren interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderbouwd en effectief beleid 	<ul style="list-style-type: none"> • Workshops • Werkblad • Brochure 	Ministerie van Infrastructuur en Milieu <i>Jessica Vuijk:</i> Jessica.Vuijk@minem.nl
 2	GedragsToets Serious game voor gedragsanalyse bij beleidsontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse, • Ontwikkelen interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse en beleidsinterventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Spel • Gestructureerde discussie • Kaarten • App 	Behavioural Insights Netwerk Nederland (BIN NL) <i>Thomas Dirkmaat:</i> t.dirkmaat@minez.nl
 3	Behaviour Change Wheel Brits instrument waarmee RVO interventies ontwerpt	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse • Ontwikkelen interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Advies over interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Werkbladen • Workshops 	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) <i>Anna Vogel:</i> anna.vogel@rvo.nl
Communicatie					
 4	CASI Communicatie Activatie Strategie Instrument	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse • Ontwikkelen interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch advies • Bouwstenen voor communicatieplan en briefing 	<ul style="list-style-type: none"> • Gespreksmodel • Werkboek • Werkbladen • Interventiekaarten • Presentatie 	Ministerie van Algemene Zaken/Dienst Publiek en Communicatie (DPC) <i>Nick van Gaalen:</i> n.vangaalen@minaz.nl
Toezicht					
 5	Wegwijzer gedrag Stappenplan van de Autoriteit Consument & Markt	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse • Ontwikkelen interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Interventieplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Stappenplan • Wegwijzer achtergrondinformatie • Discussie 	Autoriteit Consument en Markt (ACM) <i>Ruth Gonschorrek:</i> gedrag@acm.nl
 6	InterventieKompas Gedragsanalyse voor toezicht en handhaving	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse • Ontwikkelen interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitale tool • Gespreksmodel 	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) <i>Miriam Adriaanse:</i> miriam.adriaanse@hetccv.nl
 7	Interventietoolbox Hulpmiddel van SZW bij toezichtsprogramma's	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsanalyse • Ontwikkelen interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Advies over interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Keuzewijzers • Groepssessies 	Inspectie SZW <i>Muriel Smink:</i> interventietoolbox@inspectieszw.nl

De afzonderlijke tools

- > DOE MEE
- > Gedragtoets
- > Behaviour Change Wheel
- > CASI
- > Wegwijzer Gedrag
- > InterventieKompas
- > InterventieToolbox
- > Zeer breed inzetbaar, flexibel
- > Sterke gedragsanalyse (spel, online)
- > Analytisch sterk model
- > Gebruiksvriendelijk, praktisch
- > Theoretische documentatie sterk
- > Breed, interactief, online
- > Inbedding in organisatie, compleet

Hoe verder?

- › Interessant voor jouw organisatie?
Neem contact op met de toeleigenaren!
- › Willen jullie de werkgroep iets meegeven?
- › Zijn er nog vragen?

Vind mij vandaag bij de stand of tussen de bedrijven door

Of mail me:

bm.westenberg@belastingdienst.nl

Gedrags- technieken voor brieven en e-mails

1 Doelgedrag: wat is het gewenste gedrag

- › Wat is het probleemgedrag?
- › Wie vertoont het gedrag?
- › Wat is het gewenste gedrag?
- › Wat is de hoofdboodschap van de brief/e-mail?

2 Gedragsanalyse: welke gedragsfactoren spelen een rol?

- › Trekt de boodschap voldoende aandacht?
- › Is de boodschap motiverend om in actie te komen?
- › Wekt de tekst geen weerstand op?
- › Is de lay-out duidelijk en is de toon goed?

3 Interventie: welke gedragstechnieken ga je inzetten?

Aandacht

Motivatie

Uitstelgedrag

Weerstand

Lay-out en toon

Aandacht

- › Maak de boodschap:
  - relevant;
  - persoonlijk;
  - en eenvoudig

- › Laat de brief/e-mail opvallen

Gemeente Amsterdam

Terugvordering en Verhaal
Jan van Galenstraat 323-329
1056 CH Amsterdam

Onderwerp Bel 020 252 6000, dan regelen we het

Beste Amsterdammer,

U heeft van de gemeente Amsterdam méér uitkering gekregen dan de bedoeling is. We willen met u overleggen hoe u de gemeente terug gaat betalen. **We kunnen u daar bij helpen.**

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

PostNL
Port Payé
Pays-Bas

NVWA gaat handhaven op koper in varkensvoer
WEET U WAT U VOERT?

Motivatie

- › Kies de juiste formulering
- › Laat zien dat je moeite doet
- › Gebruik sociale normen
- › Geef feedback
- › Pas op met belonen en straffen

Als een verandering in de woonsituatie niet of te laat aan ons wordt doorgegeven, kan iemand te veel AOW ontvangen. Dat leidt tot terugbetaling van te veel ontvangen AOW en een boete

Als een verandering in de woonsituatie op tijd aan ons wordt doorgegeven, betalen wij altijd het juiste AOW-bedrag. Dat is voor onze klanten een geruststellend idee

Belastingdienst

*Misschien staat uw hoofd er niet helemaal naar,
maar **we willen u graag helpen** om paar zaken uit
te zoeken en te regelen. Dat scheelt gedoe achteraf.
**Daarom hebben we een persoonlijke checklist
voor u gemaakt.***

In de periode tussen 12 maart en 15 april heeft u 4 sollicitatieactiviteiten aan ons doorgegeven. Prima gedaan!

Uitstelgedrag

- › Maak het doelgedrag simpel
- › Gebruik stappenplannen
- › Vermeld tijd subtaken
- › Neem barrières weg
- › Geef specifieke instructies
- › Verhoog urgentie

Wat moet u doen?

- 1. Bekijk de prijzen waarmee u adverteert op uw website en ...;*
- 2. Bekijk uw voorwaarden en ...;*
- 3. Stuur ACM uiterlijk (datum) screenprints van uw website waarop de prijzen zijn vermeld, en een kopie van de Algemene Voorwaarden van (bedrijf) ...*

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

2-4 min

STAP 1

Ga naar duo.nl, klik op 'Inloggen Mijn DUO' en log in met DigiD

STAP 2

Ga naar 'Mijn schulden' en klik op 'Betalen'

STAP 3

Klik op 'Betalen met iDeal' en betaal via uw bank zoals u gewend bent

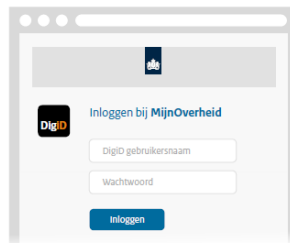
STAP 4

Blijf ingelogd en volg de laatste stappen op de achterkant van deze brief om een nieuwe betalingsachterstand te voorkomen

Activeer in 4 stappen uw Berichtenbox op MijnOverheid

Stap 1 Inloggen

Ga naar mijn.overheid.nl.

Klik op 'Activeren'.

Vul uw DigiD in.
Geen DigiD? Vraag die dan aan op digid.nl/aanvragen

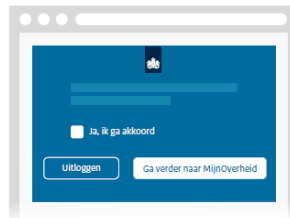
Klik op 'Inloggen'.

Zet een vinkje bij 'Ja, ik ga akkoord'.

Klik op 'Ga verder naar MijnOverheid'.

Gemeente Enschede

Voorkom extra kosten

*Wij gaan ervan uit dat u de betaling niet met opzet gemist heeft. Als u niet voor (datum) aanstaande betaalt of contact opneemt, **zien wij dat echter als een bewuste keuze**. De kosten hiervoor zijn ...*

Weerstand

- › Erken weerstand
- › Gebruik *self persuasion*
- › Maak het verzoek klein
- › Bied keuze/keuzevrijheid
- › Implementatie-intentie
- › Geef garanties
- › Verstoor inertia

Belastingdienst

Wij begrijpen dat aangifte doen tijd en moeite kost. Maar tegenwoordig kost het minder tijd dan u denkt. We hebben dit jaar meer gegevens dan ooit al voor u ingevuld. Grote kans dus dat u alleen nog hoeft te controleren of alles klopt.

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

*Na zo'n probeerweek zeggen deelnemers dat het fietsen op een e-bike fijn vinden, 'het geeft me energie', 'ik ben lekker snel op m'n werk', 'ik kom zo na een werkdag lekker tot rust'. **Wat vind jij fijn aan het fietsen op een e-bike?***

Autoriteit
Consument & Markt

*Hiervoor wil ik je vragen een korte vragenlijst (van
maar 1 pagina) in te vullen. **De vragenlijst
invullen is vrijwillig, voel je niet verplicht.***

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

*Heeft u nu geen tijd om de stappen te doorlopen?
**Prik dan een moment in uw agenda voor later
vandaag of morgen.***

Lay-out en toon

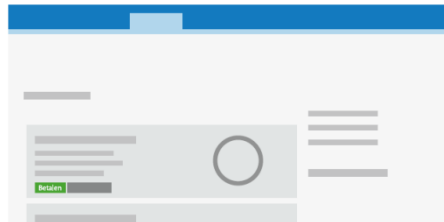
- > Vergroot visuele saillantie
  - Kopjes
  - Kaders
  - Afbeeldingen
  - Kleur
- > Stem de toon af op de doelgroep

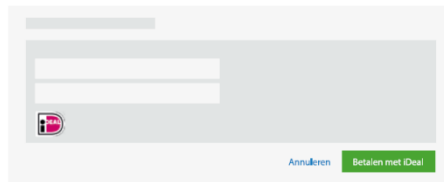

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

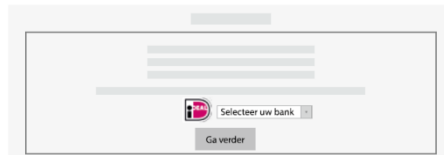
Klik op 'Betalen' en op 'Betalen met iDeal'

Klik op 'Betalen'

Klik op 'Betalen met iDeal'

Kies uw bank, log in en betaal via uw bank zoals u gewend bent

Het is geregeld!

Centraal Justitieel Incassobureau
Ministerie van Veiligheid en Justitie

verkeersboete

beschikking

△ Omschrijving overtreding
Overschrijding van de maximum
snelheid binnen de bebouwde kom
(feitcode VA005)

📅 Wanneer
6 februari 2017 om 16:25 uur
(Vastgesteld door opsporingsinstantie
Administratieve fetsverwerking CJIB,
zaaknummer 1234)

📍 Waar
Gemeente Apeldoorn
(Beebergen, Berg en Dalweg - kruising
Zonnegloren)

🚗 Kenteken
01-XXX-X
(Dit kenteken staat op uw naam of u
was op dat moment de huurder van het
voertuig)

🚦 Gemeten snelheid
58 km/u, 55 km/u na correctie
(De toegestane snelheid was 50 km/u)

Door u te betalen
€ 42,00

Dit bedrag is inclusief € 9,00
administratiekosten.

Betaal vóór
23 november 2018

op rekeningnummer
NL56 INGB 0705 0051 00

op naam van
CJIB

met betalingskenmerk
0000 0000 0000 0000

U kunt het bedrag op twee manieren betalen:

- > Ga naar cjb.nl, log in met
DigiD en betaal via iDEAL, of
- > maak het bedrag over.
Controleer goed of u alles juist
hebt ingevuld.

Als u niet op tijd betaalt,
wordt de boete hoger.

Bedrag na 1e verhoging € 58,50
Bedrag na 2e verhoging € 108,00

Vragen?

Meer informatie

Op cjb.nl staat meer informatie over
deze verkeersboete. Bent u geflitst?
Dan kunt u de foto daar ook direct
bekijken.

Niet eens met de boete?

Meld dit dan uiterlijk op 01-10-2018 bij
de officier van justitie door in beroep te
gaan. Dat kan digitaal op om.nl/
verkeer. Daar staat hoe u dit kunt doen.
Schrijft u liever? Stuur uw brief dan
naar: Parket CJOM, Afdeling Mulder,
Postbus 50.000, 3500 MI Utrecht.
U krijgt van ons een brief met de
beslissing van de officier van justitie.
Tot die tijd hoeft u niets te betalen.

Wilt u in delen betalen?

Op cjb.nl kunt u zien of dat mag voor
deze verkeersboete. Zo ja, dan kunt u
daar direct regelen dat u in delen gaat
betalen.

Andere vragen?

Website cjb.nl
Telefoon 058-2342130

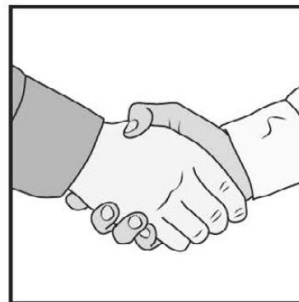
✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

Bel ons. U krijgt iemand van ons team aan de lijn.

We praten met u over uw persoonlijke situatie.

We spreken met u af hoe u terug betaalt.

U houdt genoeg over voor boodschappen.

Aandacht

Motivatie

Uitstelgedrag

Weerstand

Lay-out en toon

Zelf aan de slag!

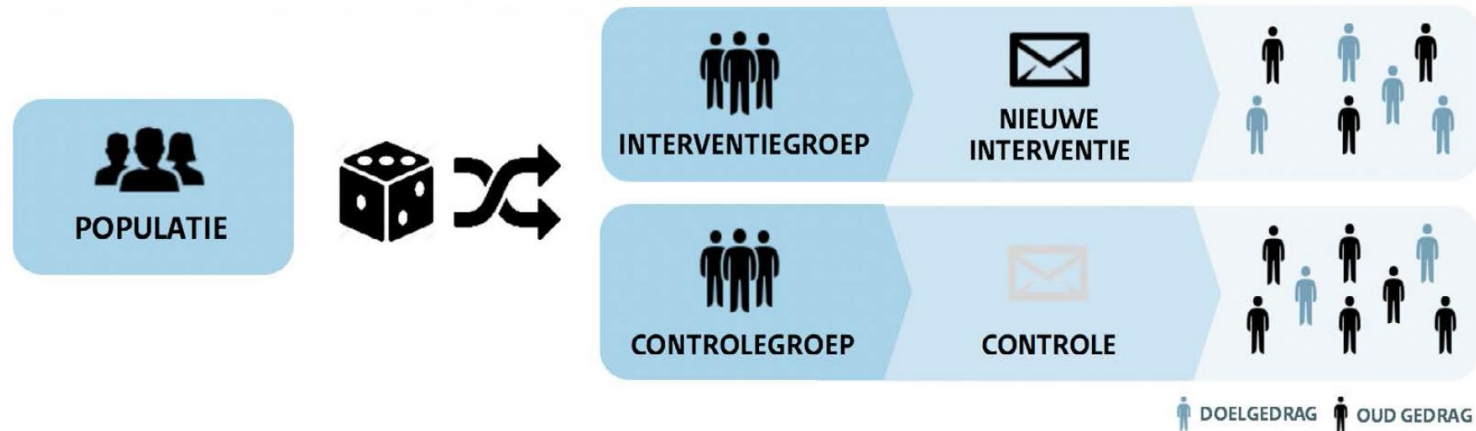
4 Testen: hoe test je je brief of e-mail op effectiviteit?

- › Effect moet toe te schrijven zijn aan de interventie
- › Heeft de brief/e-mail wel het gewenste effect?

Stappenplan

1. Bepaal het gedrag en de uitkomst variabelen
2. Ontwerp een of meerdere e-mails/brieven
3. Bepaal de grootte van de steekproef
4. Verdeel de steekproef aselekt
5. Stuur de ontwikkelde brieven/e-mails
6. Meet de uitkomsten per groep

Bedankt voor de aandacht!

kaj.bots@uwv.nl

bm.westenberg@belastingdienst.nl